

STRATEGISK HÅLLBAR UTVECKLING

- HÅLLBARHETENS ABC -

OPERATIVSYSTEMET SOM BINDER IHOP ALLT ANNAT

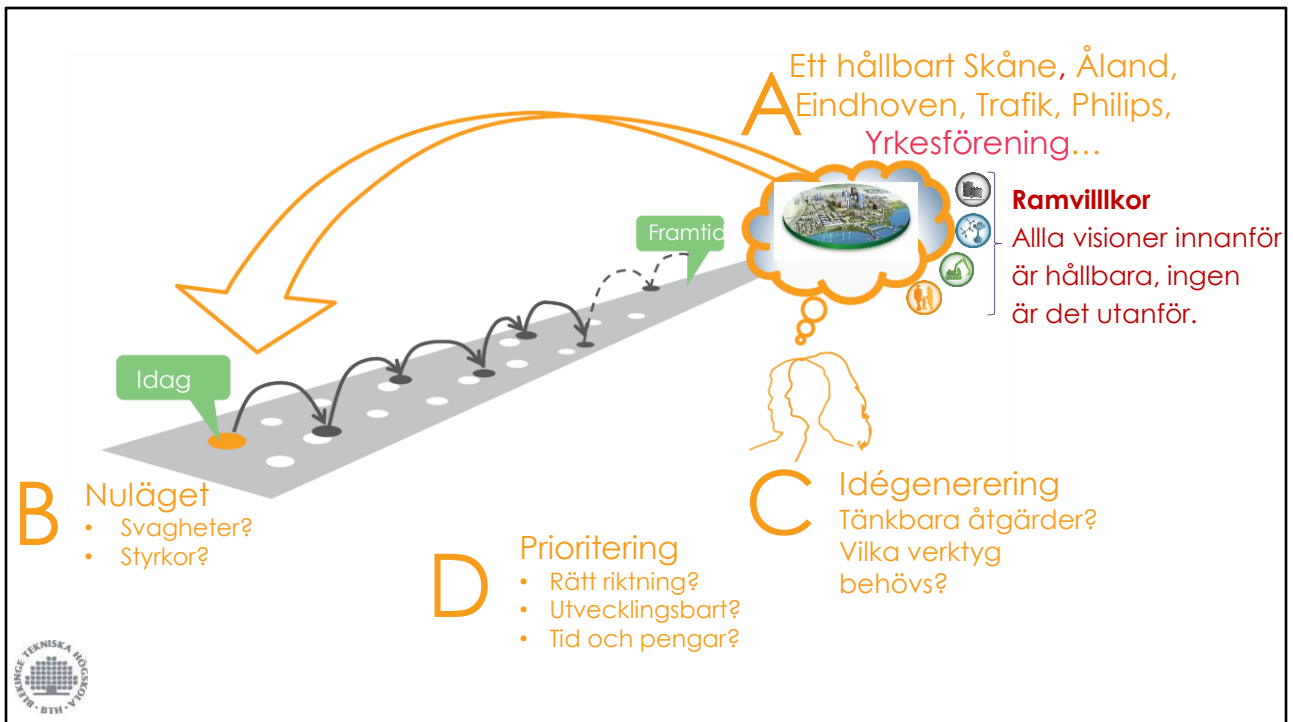
PROF. KARL-HENRIK ROBERT, BLEKINGE INSTITUTE OF TECHNOLOGY

Pressmeddelande: <https://www.bth.se/nyheter/bth-forskare-varldsledande-tidskrift-inom-hallbar-utveckling/>
Svt: www.svt.se/nyheter/lokalt/blekinge/bth-forskare-raddar-varlden

Referenser till kursen med dess videoklipp och bildspel: I en stor samlingsvolym av Journal for Cleaner Production, den vetenskapliga tidskriften med störst genomslag på hållbarhetsarenan, har den internationella frontlinjen i strategisk planering för hållbarhet nyligen publicerats. Via webbadresserna på bilden kan man läsa BTHs och SVTs pressmeddelanden om kunskapsläget i strategisk (systematisk och inkomstbringande) hållbar utveckling. Den här presentationen med tillhörande korta videos sammanfattar det viktigaste innehållet. Vill du läsa mer på egen hand redan nu, klicka på "här" i BTHs pressrelease och ägna sedan någon kvart åt att skumma några *sammanfattningar* för att få en känsla för det viktigaste...

- Titta gärna på ledarartikeln av samlingsvolymen där frontlinjen av designforskningen för hållbarhet – "hur gör man?" – presenteras.
- Ögna gärna artikel 2 om Prisoner's dilemma, för att få en känsla för hur egenvärdet av hållbarhet döljs i dagens debatt.
- Ögna artikel 3 om FSSD som sammanfattar 28 års samarbete för att ta fram den ledande strategiska metodiken för hållbarhet.
- Ögna gärna artikel 6, en artikel som visar hur FSSD kan implementeras till tvärsektoriell interdisciplinär samverkan.
- När du läser ledarartikeln, kanske du fångas även av andra artiklar du vill läsa – samtliga artiklar presenteras översiktligt där.

Vi skickar gärna de fulla artiklarna på begäran.

Den här bilden sammanfattar presentationen i en enda bild, Hållbarhetens ABC eller Operativsystem. Det handlar egentligen inte om att människor måste sätta sig för att plugga in artiklarna i samlingsvolymen, eller att försöka lära ut något nytt snårigt som skulle vara bättre än allt annat om hållbarhet. Innehållet i den här presentationen är istället, egentligen, självklart. För att kunna vara strategisk och systematisk, måste man *åtminstone* veta vart man vill (A). Man analyserar nuläget och möjligheterna i förhållande till vad man vill åstadkomma (B), och först *då* går det att vara strategisk och systematisk genom att ta fram adekvata idéer (C), och prioritera dem i strategiska steg-för-steg planer (D). Egentligen operativsystemet för all strategi, som t ex i SWOT analyser.

Det viktigaste är att plantera ut idén, eller *attityden*, som sådan. "Tänk, det går att definiera hållbarhet (ramvillkoren, se bilden) och att röra sig systematiskt mot attraktiva organisationer och samhällen som uppfyller definitionen, och därför kan vi också hålla ihop helheten och samarbeta systematiskt på vägen". Med den attityden kan vi *lära genom att göra*.

Det är ett värdigt mål att bygga ett Skåne, Trafiksystem, Åland/Philips/Eindhoven/Sverige/EU/Yrkesförening... (etc.) som kan finnas i framtiden, *och hjälpa andra att nå dit*, för att de hållbara ramvillkoren för respektive organisation såväl som helheten blir uppfyllda. Och att våga lita på varandra för att komma dit. Och att förstå att åtgärder och investeringar måste fungera som tuvor att hoppa på så att varje tuva är en rimlig plattform för nästa tuva, både tekniskt, ekonomiskt och kulturellt. Att tänka och göra så tillsammans, är roligare, enklare, och mer lönsamt än alla andra alternativ. Men det ökar också värdet av alla verktyg och koncept som finns där ute, t ex FNs hållbarhetsmål, för att de kan *väljas och sättas i sammanhang* till strukturerad strategi enligt ABCD planen.

Resten av presentationen handlar bara om att sätta lite mer kött på benen.

ABCD och moderering av dialog

- ABCD förklaras som det naturliga tänkesättet det är.
- Låt dialogen flyta, listorna av förslag under A, B, C och D noteras parallellt i kreativ "ping-pong".
- Förslagen i telegramstil på vita tavlan ökar gruppdynamiken.
- Även förslag "vid fel tillfälle", listas fast på rätt plats i ABCD.
- Frågetecknen jätteviktiga under B, de följs upp som "ta reda på" under C och D.
- Mot slutet av dialogen blir D allt viktigare, vi vill ha verkstad.
- Vid nästa ABCD möte hamnar "förra D listan" under nya B.
- ABCD på stormöten, och i hissar, korridorer och bilköer.

Våra hjärnor fungerar så att vi önskar oss saker, A, och att vi då inser hur situationen idag, B, ger oss ett gap att överbygga till A. Vilket i sin tur gör att vi automatiskt funderar över olika möjligheter, C, för att så småningom välja och prioritera rimliga tuvor att hoppa till bland möjligheterna, D. När man leder samtal handlar det om att inte bryta den spontana dynamikens "ping-pong" mellan A, B, C och D, utan låta associationerna flyta på medan idéerna placeras där de hör hemma i strukturen.

Används vit tavla, skriver man idéerna i telegramformat och frågar respektive idégivare ifall det lilla antalet nyckelord täcker förslaget tillräckligt bra för att kunna minnas innehållet i efterhand.

Visualiseringen på tavlan stimulerar dynamiken i spänningsfälten mellan A, B, C och D. När man skriver in ett förslag på tänkbar åtgärd under C listan, kanske någon annan säger "men det gör vi ju redan". Ifall någon annans svar på *det* blir "i liten skala ja", så kanske moderatören skriver "småskalig X" på B listan, och "skala upp X" på C-listan. Då kanske någon annan säger: "men är det inte en bättre och billigare tuga att hoppa på ifall vi *slutar* med X och byter affärsmodell istället, t ex leasing". Det skrivs direkt under förslaget "uppskalning" av X, så att vi nu har två möjligheter på C listan bredvid X på B listan.

Slutligen, skulle någons förslag bygga på ett missförstånd av strukturen t ex tala om ett kemikalium när metaller diskuteras, säger bara moderatören "bra" och skriver in förslaget under det andra ramvillkoret, dvs. bryter inte flödet i ABCD dynamiken.

När man närmar sig slutet av dialogen, blir aspekterna på D listan allt viktigare, man vill ju skapa någon form av beslutslogg för att saker och ting skall bli gjorda innan man ses vid nästa ABCD dialog.

Då har ett antal saker redan blivit gjorda från föregående D lista, och tillhör nu dagsläget och förs alltså in under den nya B-listan. Vilket trigger ny dialog om ytterligare saker som borde höra till C-listan, vilket leder till en ny prioritering i D. Och så vidare.

Moderatören eller samtalsledaren bör inte "ta ställning" som en sorts "part" i samtalet, men får gärna ställa motfrågor för att slipa fram de "telegramtexter" som deltagarna menar och gillar.

Sen en jätteviktig sak om *frågetecknen* i ABCD listorna: många gånger *vet* ingen, inte heller moderatören, svaret på en fråga t ex om en substans man sprider i produkter är svårnedbrytbar om den hamnar i naturen. Då skriver man ett frågetecken på den frågan i B, att inte *veta* något viktigt idag hör ju hemma där, varvid "ta reda på svaret" automatiskt hamnar på C och sannolikt D listorna.

Slutligen: att använda ABCD är inte en engångsföreteelse, utan handlar om att återkommande tänka så här hela tiden medan framtiden rullar oss till mötes, i stormöten såväl som i dialoger i hissar, korridorer och bilköer.

STRATEGISK HÅLLBAR UTVECKLING

- HÅLLBARHETENS ABC -

OPERATIVSYSTEMET SOM BINDER IHOP ALLT ANNAT

PROF. KARL-HENRIK ROBERT, BLEKINGE INSTITUTE OF TECHNOLOGY

Pressmeddelande: <https://www.bth.se/nyheter/bth-forskare-varldsledande-tidskrift-inom-hallbar-utveckling/>

Svt: www.svt.se/nyheter/lokalt/blekinge/bth-forskare-raddar-varlden

I videoprogrammet "Crashcourse för strategisk hållbar utveckling" kan du träna själv. Glöm inte i så fall att det går att klicka till en "bilderbok" i PDF format för varje video, där anteckningarna till motsvarande bild eller bilder redan är tagna. Eller att klicka ett snäpp till för att ladda ner motsvarande Powerpoint, ifall du själv vill använda motsvarande bild i din organisation. Eller att klicka på referensen här nedtill i bild som leder till pressreleasen av den forskningsfront på det strategiska hållbarhetsområdet som publicerats i en specialvolym av Journal for Cleaner Production. Där finns sammanfattningar av allt från ledarartikeln, via artikeln om egennyttan och "Prisoner's dilemma", via review-artikeln av strategisk hållbar utveckling, till många olika delmoment t ex tvärspektoriell planering enligt ABCD. Vi skickar gärna de fulla artiklarna på begäran.